

Ziua Mondială a Siguranței Pacienților 17 septembrie 2024

Ziua Mondială a siguranței pacienților a fost înființată în anul 2019 de cea de-a 72-a Adunare Mondială a Sănătății prin adoptarea rezoluției WHA72.6 „Acțiune globală privind siguranța pacienților”. Această zi, este o oportunitate de a crește gradul de conștientizare a publicului și de a încuraja colaborarea dintre pacienți, lucrătorii din domeniul sănătății, factorii de decizie politică și liderii din domeniul sănătății pentru a îmbunătăți siguranța pacienților.

Tema evenimentului din acest an, **„Îmbunătățirea diagnosticului pentru siguranța pacienților”** cu sloganul **„Un diagnostic corect înseamnă siguranță!”**, subliniind importanța diagnosticării corecte și în timp util în prevenirea erorilor și îmbunătățirea calității îngrijirii medicale.

Erorile de diagnostic reprezintă aproape 16% din vătămările prevenibile în sistemele de sănătate la nivel global. OMS, prin sloganul **„Un diagnostic corect înseamnă siguranță!”**, face apel la intervenții care vizează reducerea acestor erori, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la testele de diagnostic, formarea cadrelor medicale și implicarea activă a pacienților.

Rezoluția WHA72.6 și Planul Global de Acțiune pentru Siguranța Pacienților 2021–2030 evidențiază necesitatea de a asigura siguranța proceselor de diagnosticare. Planul de Acțiune Global încurajează țările să adopte strategii care reduc erorile de diagnostic, care apar adesea dintr-o combinație de factori cognitivi și de sistem care influențează recunoașterea semnelor și simptomelor cheie ale pacienților, precum și interpretarea și comunicarea rezultatelor testelor. O eroare de diagnostic este eșecul de a stabili o explicație corectă și în timp util a problemei de sănătate a unui pacient, care poate include diagnostice întârziate, incorecte sau ratate, sau eșecul de a comunica pacientului respectiva explicație. Amploarea erorilor de diagnosticare este profundă, reprezentând aproape 16% din vătămările care pot fi prevenite în sistemele de sănătate. Având în vedere că majoritatea adulților probabil să se confrunte cu cel puțin o eroare de diagnostic în timpul vieții, trebuie depusă o muncă substanțială pentru a îmbunătăți siguranța proceselor de diagnosticare.

Conform Raportului global privind siguranța pacienților 2024, îngrijirea nesigură este o problemă importantă de sănătate publică la nivel mondial, mai mult de unul din zece pacienți se confruntă cu vătămări în mediile de îngrijire medicală – dintre care

jumătate ar putea fi prevenite – ducând la milioane de decese și la costuri economice substanțiale anual. Povara îngrijirilor nesigure afectează în mod disproporționat țările cu venituri mici și medii, unde au loc majoritatea vătămării pacienților și a deceselor asociate. Populațiile vulnerabile, inclusiv adulții în vârstă, copiii și minoritățile etnice, se confruntă cu riscuri mai mari de vătămare a pacienților, subliniind importanța intervențiilor personalizate pentru siguranța acestor grupuri în cadrul sistemelor de sănătate. La nivel global, 1 din 20 de pacienți suferă de leziuni prevenibile ale medicamentelor, evidențiind o provocare semnificativă în sistemele de sănătate. Mai exact, peste jumătate (53%) din acest rău apare în etapa de prescriere, indicând o nevoie crucială de îmbunătățire a practicilor de siguranță a medicamentelor. Unitățile de îngrijire specializate, cum ar fi terapie intensivă, unitățile de urgență și chirurgicale, sunt asociate cu cele mai mari rate de vătămare a pacientului, incluzând atât vătămarea generală, cât și prejudiciul prevenibil. În asistența medicală primară, se estimează că 7% dintre pacienți suferă vătămări.

Îngrijirea nesigură este o problemă majoră de sănătate publică care afectează milioane de pacienți din întreaga lume. Conform unei revizuirii sistematice recente, 12% dintre pacienți se confruntă cu vătămări în diferite setări de îngrijire medicală, ceea ce înseamnă că mai mult de unul din zece pacienți este afectat de evenimente adverse din cauza îngrijirii nesigure. Severitatea a aproximativ 50% din vătămarea pacientului se extinde dincolo de rănille ușoare și vătămările temporare. Aproximativ 12% dintre evenimentele adverse cauzează invaliditate permanentă sau moartea pacientului. Aproximativ jumătate din toate daunele cauzate de îngrijirea nesigură au fost considerate prevenibile. Estimări recente indică faptul că îngrijirea nesigură provoacă peste 3 milioane de decese în fiecare an.

Siguranța pacientului se referă la procesele și procedurile stabilite în sistemele de sănătate care promovează siguranța și minimizează riscul de vătămare a pacienților. Orice persoană are dreptul la îngrijire medicală sigură, așa cum este stabilit de standardele internaționale privind drepturile omului, indiferent de vârstă, sex, etnie sau rasă, limbă, religie, dizabilitate, statut socioeconomic sau orice alt statut.

Siguranța pacientului este definită ca „absența unui prejudiciu prevenibil la un pacient și reducerea riscului de vătămare inutilă asociată cu îngrijirea sănătății la un minim acceptabil.”

Siguranța pacientului se referă la primul principiu fundamental al îngrijirii sănătății – „Nu face rău”. Asigurarea siguranței pacienților este o prioritate globală și o componentă critică necesară pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

Obiectivele Zilei Mondiale a siguranței pacienților:

1. Creșterea gradului de conștientizare global cu privire la erorile de diagnosticare care contribuie la vătămarea pacientului și sublinierea rolului esențial al diagnosticului corect, oportun și sigur în îmbunătățirea siguranței pacientului.

2. Acordarea importanței siguranței diagnosticului în politica privind siguranța pacienților și în practica clinică la toate nivelurile de îngrijire a sănătății, în conformitate cu Planul de acțiune global pentru siguranța pacienților 2021–2030.
3. Încurajarea colaborării între factorii de decizie, liderii din domeniul sănătății, lucrătorii din domeniul sănătății, organizațiile de pacienți și alte părți interesate în avansarea diagnosticului corect, în timp util și sigur.
4. Împuternicirea pacienților și familiilor să se implice activ cu lucrătorii din domeniul sănătății și liderii din domeniul sănătății pentru a îmbunătăți procesele de diagnosticare.

Mesajele Zilei Mondiale a siguranței pacienților:

- **Diagnosticul corect și în timp util este primul pas către intervenții preventive și tratament eficient.** Erorile de diagnostic reprezintă 16% din vătămările prevenite ale pacientului și sunt comune în toate instituțiile de îngrijire a sănătății. Erorile de diagnosticare pot include diagnostice ratate, incorecte, întârziate sau comunicate greșit. Acestea pot înrăutăți rezultatele pacienților și uneori pot duce la invaliditate prelungită sau severă, chiar deces și la creșterea costurilor de îngrijire a sănătății.
- **Înțelegerea procesului de diagnosticare este cheia pentru reducerea erorilor.** Procesul de diagnosticare implică mulți pași, inclusiv prezentarea inițială a pacientului; anamneză și examinare; testarea diagnostică, discuția și comunicarea rezultatelor; colaborare și coordonare; diagnosticul final și planul de tratament; urmărire și reevaluare. Erorile pot apărea în orice etapă.
- **Sunt disponibile o serie de soluții pentru a rezolva erorile de diagnosticare.** Factorii de decizie și liderii din domeniul sănătății ar trebui să promoveze medii pozitive la locul de muncă și să ofere instrumente de diagnosticare de calitate; lucrătorii din domeniul sănătății ar trebui încurajați să-și dezvolte în mod continuu abilitățile și să abordeze părtinirile inconștiente în judecată; iar pacienții ar trebui sprijiniți să fie implicați activ pe toată perioada de diagnosticare.
- **Diagnosticul este un efort de echipă.** Diagnosticarea corectă și în timp util necesită colaborarea dintre pacienți, familii, îngrijitori, lucrătorii din domeniul sănătății, liderii din domeniul sănătății și factorii de decizie. Toate părțile interesate trebuie să fie implicate în modelarea procesului de diagnosticare și împuternicite să își exprime orice îngrijorare.

Carta privind drepturile pentru siguranța pacienților

Cu scopul de a amplifica măsurile pentru asigurarea siguranței pacienților, Organizația Mondială a Sănătății a lansat Carta privind drepturile pentru siguranța pacienților la Summit-ul Ministerial Global privind Siguranța Pacienților. Este prima Cartă care subliniază drepturile pacienților în contextul siguranței și va sprijini părțile interesate în formularea legislației, politicilor și liniilor directoare necesare pentru a asigura siguranța pacienților.

Carta drepturilor privind siguranța pacienților este o resursă cheie menită să sprijine

implementarea *Planului de acțiune global pentru siguranța pacienților 2021–2030: Către eliminarea daunelor evitabile în îngrijirea sănătății*. Carta își propune să sublinieze drepturile pacienților în contextul siguranței și promovează susținerea acestor drepturi, așa cum sunt stabilite de standardele internaționale privind drepturile omului, pentru toată lumea, oriunde, în orice moment.

Cele 10 drepturi fundamentale privind siguranța pacienților menționate în Cartă:

1. Îngrijire oportună, eficientă și adecvată;
2. Procese și practici sigure de îngrijire a sănătății;
3. Lucrători sanitari calificați și competenți;
4. Produse medicale sigure și utilizarea lor sigură și rațională;
5. Unități de îngrijire a sănătății sigure și securizate;
6. Demnitate, respect, nediscriminare, intimitate și confidențialitate;
7. Informare, educație și luare de decizii sprijinită
8. Accesarea dosarelor medicale;
9. A fi ascultat și rezoluție justă;
10. Implicarea pacientului și a familiei.

Ziua Mondială a Securității Pacienților 2024 propune o gamă largă de activități, cum ar fi campanii naționale, activități în rețelele sociale, evenimente de advocacy și evenimente care sunt organizate urmează pe 17 septembrie. **Marca de semnătură a campaniei din acest an– iluminarea monumentelor emblematic, reperelor și locurilor publice în culoarea portocalie.** OMS invită toate părțile interesate să se alăture campaniei globale, să lumineze lumea în portocaliu pe 17 septembrie și să ia pași concreți către realizarea siguranței diagnosticului.

Împreună, putem contribui la asigurarea unor servicii medicale mai sigure și la reducerea semnificativă a erorilor de diagnostic!